

LIBRIS

We know
books

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.librariaeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ORIGENES

Omilii la Cartea Profetului Iezechiel / Origen ; trad. din lb.
latină de Cristian Tufan. - București : Eikon, 2026

ISBN 978-606-49-1695-2
I. Tufan, Cristian (trad.)

2

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

ORIGEN

OMILII LA CARTEA PROFETULUI IEZECHIEL

*Traducere din limba latină
de Cristian Tufan*

E I K O N

București, 2026

Cuprins

Introducere.....	5
Caracterul profetic al Bibliei.....	15
Omilia I.....	21
Omilia II.....	47
Omilia III.....	57
Omilia IV.....	69
Omilia V.....	87
Omilia VI.....	97
Omilia VII.....	115
Omilia VIII.....	127
Omilia IX.....	135
Omilia X.....	151
Omilia XI.....	161
Omilia XII.....	173
Omilia XIII.....	183
Omilia XIV.....	197

a retribuției colective și ereditare, pe care o înlocuiește cu retribuția individuală sancționând folosirea liberului arbitru (Iez. 18). Ieremia face la fel (Ier. 31, 29-30), dar el merge mai departe și anunță o alianță dumnezeiască interiorizată. Căci un sentiment uman face să înțelegi mai bine dispoziția divină. Mai departe, termenul profetic de *compasiune* pentru Israel conduce la meditația despre compasiunea lui Dumnezeu pentru oameni și suscită cea mai emoționantă jumătate de pagină pe care a scris-o Origen. Între alte analogii, este criticată expresia *mânia lui Dumnezeu*. Dar mânia este o patimă omenească, inspirată, de altfel, de diavol (Omilia 6, 11, 12). Se spune că mânia lui Dumnezeu vine asupra omului și apoi Dumnezeu o alungă. Aceasta înseamnă că mânia nu este o trăire înăscută în El. Dumnezeu nu este mâniaș. Înseamnă că este vorba despre o metodă indispensabilă de corecție și de educație, aproape fiind de termenul *severitate*. Termenul acesta nu este folosit pentru Dumnezeu, Care este definit prin termenul *magister*. Or, severitatea procură numai binele. Sunt severi medicii și chirurgii pentru a asigura vindecarea și starea de bine? Severitatea divină aduce din nou la iubire. Soția evaluează trecutul și decide pentru viitor. Trecutul: soția, fără valoare și fără merite, a fost căutată, chemată din Egipt, adoptată, formată în pustie, iubită de Dumnezeu Care S-a unit cu ea printr-un legământ de iubire care nu poate fi desființat. Prezentul: Mireasa, ademenită, pactizând cu străini, coborând în idolatrie și dezmaț, devenind infidelă pentru un timp, acum încearcă nostalgia fericirii din vremea nunții, se decide să se întoarcă la Mirele său. Viitorul: iubirea Sa de soție, niciodată pierdută în totalitate; reconcilierea va fi sărbătorită și va fi definitivă. Mai mult, cantilena, lamentația sau imnul triumfal, cântul profeților, mai mult decât al iubirii spirituale a poporului său, este revelator pentru iubirea lui Dumnezeu. Dumnezeu are întotdeauna inițiativa, stăpânirea și victoria. Niciodată El nu este supus față de ceea ce iubește, de obiectul iubirii Sale, căruia îi rămâne Creator (Os. 8, 14 și urm). El Se supune întotdeauna, Se identifică cu iubirea Sa, conform legii existenței Sale, care este să iubească.

CARACTERUL PROFETIC AL BIBLIEI

Atunci când vorbim despre caracterul profetic al Sfintei Scripturi, ne referim, înainte de toate, la faptul că ea anunță planul lui Dumnezeu referitor la poporul Său și la întreaga umanitate. În fapt, profeția este istoria viitorului.

Profetul este omul care vorbește din partea lui Dumnezeu, având autoritate și inspirație divine, ale Sfântului Duh: *Pentru că niciodată proorocia nu s-a făcut din voia omului, ci oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu au grăit, purtați fiind de Duhul Sfânt* (2 Ptr. 1, 21). Ar trebui să mai observăm faptul că, în Sfânta Scriptură, profetul nu vorbește numai despre evenimentele care vor veni, ci el vorbește în locul lui Dumnezeu, fiind un „purtător de cuvânt” al lui Dumnezeu: *Domnul însă mi-a zis: Să nu zici: Sunt încă tânăr, căci la câți te voi trimite, la toți vei merge și tot ce-ți voi porunci vei spune. Să nu te temi de dânșii, căci Eu sunt cu tine, ca să te izbăvesc, zice Domnul. Și Domnul mi-a întins mâna, mi-a atins gura și mi-a zis: Iată, am pus cuvintele Mele în gura ta!* (Ier. 1, 7-9).

Didim cel Orb spunea referitor la profeți, la începutul comentariului său la profetul Zaharia: „Nu se poate primi cuvântul lui Dumnezeu decât prin participare, tot așa cum nu se pot primi virtutea și învățătura decât devenind virtuos și învățat. Cât despre ceea ce face auzit și înțeles cuvântul lui Dumnezeu de către cel în măsură să fie prooroc, vom vedea limpede în cele ce urmează”¹⁵.

Misiunea profeților este multiplă. Mai întâi, ei le fac cunoscute oamenilor planul lui Dumnezeu și gândurile Sale. În acest sens

¹⁵ Didyme l'Aveugle, *Sur Zacharie*, tome I, SC.

vorbea și Amos: *Domnul nu face nimic fără să fi descoperit taina Sa proorocilor, slujitorii Lui!* (Amos 3, 7). Sau, Apostolul Neamurilor atunci când le vorbește efesenilor referitor la taina mântuirii neamurilor: *Că prin descoperire mi s-a dat în cunoștință această taină, precum v-am scris înainte pe scurt. De unde, citind, puteți să cunoașteți înțelegerea mea în taina lui Hristos. Care, în alte veacuri, nu s-a făcut cunoscută fiilor neamurilor, cum s-a descoperit acum sfinților Săi apostoli și prooroci, prin Duhul. Anume că neamurile sunt împreună moștenitoare (cu iudeii) și mădulare ale aceluiași trup și împreună părtași ai făgăduinței, în Hristos Iisus, prin Evanghelie* (Efes 3, 3-6).

De asemenea, misiunea profeților este aceea de a le face cunoscute oamenilor Legea și voia Domnului. În sensul acesta, citim la Ieremia: [...] *Că iată porunca pe care le-am dat-o: Să ascultați glasul meu și Eu voi fi Dumnezeuul vostru, iar voi Îmi veți fi poporul Meu și să umblați pe toată calea pe care vă poruncesc Eu, ca să vă fie bine. Dar ei nu au ascultat glasul Meu și nu și-au plecat urechea lor, ci au trăit după pofta și îndărătnicia inimii lor rele și s-au întors cu spatele către Mine, iar nu cu fața. Din ziua când părinții voștri au ieșit din pământul Egiptului și până în ziua aceasta am trimis la voi pe toți robii Mei – proorocii și i-am trimis în fiecare zi dis-de-dimineată [...]* (Ier. 7, 23-25).

Tot profeții sunt cei care cheamă poporul lui Dumnezeu și, prin el, pe toți oamenii, la căință și la îndreptare: *Nu fiți ca părinții voștri, cărora le-au propovăduit proorocii de mai înainte, strigând: Așa zice Domnul Savaot: Întoarceți-vă din căile voastre cele rele și de la faptele voastre cele rele. Dar ei n-au ascultat și nu au venit să ia aminte la Mine, zice Domnul* (Zah. 1, 4). Sau: *Atunci Domnul a dat mărturie împotriva lui Israel și a lui Iuda prin toți proorocii Săi, prin toți văzătorii, zicând: Întoarceți-vă din căile voastre cele rele și păziți poruncile Mele, așezămintele Mele și toată învățătura pe care Eu am dat-o părinților voștri și pe care v-am dat-o și vouă prin prooroci, robii mei.* (4 Regi 17, 13).

În plus, misiunea proorocilor este aceea de a proclama mântuirea, după cum se spune în Faptele Apostolilor: *Despre Acesta*

mărturisesc toți proorocii, că tot cel ce crede în El va primi iertarea păcatelor, prin numele Lui (FA 10, 43) ; sau în Întâia Epistolă sobornicească a Sfântului Apostol Petru: *Această mântuire au căutat-o cu stăruință și au cercetat-o cu de-amănuntul proorocii, care au proorocit despre harul ce avea să vină la voi, cercetând în care și în ce fel de vreme le arăta Duhul lui Hristos, Care era întru ei, când le mărturisea de mai înainte despre patimile lui Hristos și despre mărirea cele de după ele* (1 Ptr. 1, 10-11).

Proorocii i-au format, îndemnat și consolată pe credincioși. Astfel, Sfântul Apostol Pavel le spune corintenilor: *Cel ce proorocește vorbește oamenilor spre zidire, îndemn și mângâiere* (1 Cor. 14, 3); sau Isaia: *Mângâiați, mângâiați pe poporul Meu, zice Dumnezeuul vostru* (Is. 40, 1).

Prin prooroci, Dumnezeu anunță jutecata Sa: *Casa lui Israel, iată voi aduce asupra voastră un neam de departe, zice Domnul, un popor puternic, un popor vechi, un popor a cărui limbă tu nu o știi și nu vei înțelege ce grăiește el. Tolba lui e ca un mormânt deschis și ai lui toți sunt viteji; Și vor mânca aceia secerișul tău și pâinea ta; vor mânca pe fiii tăi și pe fiicele tale; vor mânca oile tale și boii tăi; vor mânca strugurii tăi și smochinele tale și vor trece prin sabie cetățile tale cele întărite în care tu te încrezi* (Ier. 5, 15-17). În Faptele Apostolilor este anunțată, de asemenea, judecata Domnului: *Dar Dumnezeu, trecând cu vederea veacurile neștiinței, vestește acum oamenilor ca toți de pretutindeni să se pocăiască. Pentru că a hotărât o zi în care va să judece lumea întru dreptate, prin Bărbatul pe care L-a rânduit, dărîind tuturor încredințare, prin învierea Lui din morți* (FA 17, 30-31).

Evenimentele viitoare erau anunțate de profeți. Amintim un eveniment relatat în Faptele Apostolilor: *Și rămânând noi acolo mai multe zile, a coborât din Iudeea un prooroc cu numele Agav; Și venind el la noi, a luat brâul lui Pavel și legându-și picioarele și mâinile a zis: Pe bărbatul al căruia este acest brâu, așa îl vor lega iudeii la Ierusalim și-l vor da în mâinile neamurilor* (FA 21, 10-11).

Motivele pentru care aceste profeții au fost/sunt necesare și faptul că există o rațiune internă a existenței lor pot fi analizate în

sensul că doar prin acestea a fost cunoscut planul lui Dumnezeu: *Simon a istorisit cum de la început a avut grijă Dumnezeu să ia dintre neamuri un popor pentru numele Său. Și cu acestea se potrivesc cuvintele proorocilor, precum este scris: După acestea Mă voi întoarce și voi ridica iarăși cortul cel căzut al lui David și cele distruse ale lui iarăși le voi zidi și-l voi îndrepta. Ca să-L caute pe Domnul ceilalți oameni și toate neamurile peste care s-a chemat numele Meu asupra lor, zice Domnul, Cel Ce a făcut acestea. Lui Dumnezeu Îi sunt cunoscute din veac lucrurile Lui (FA 15, 14-18). Pe de altă parte, profețiile au fost necesare, ele fiind temelia vieții conforme cu poruncile Domnului: Și aceasta una să nu vă rămână ascunsă, iubitorilor, că o singură zi înaintea Domnului este ca o mie de ani și o mie de ani ca o zi. Domnul nu întârzie cu făgăduința Sa, după cum socotesc unii că e întârziere, ci îndelung rabdă pentru voi, nevrând să piară cineva, ci toți să vină la pocăință. Iar ziua Domnului va veni ca un fur, când cerurile vor pieri cu vuiet mare, stihiiile arzând se vor desface și pământul și lucrurile de pe el se vor mistui. Deci dacă toate acestea se vor desființa, cât de mult vi se cuvine vouă să umblați întru viață sfântă și în cucernicie, așteptând și grăbind venirea zilei Domnului, din prina căreia cerurile, luând foc, se vor nimici, iar stihiiile, aprinse, se vor topi! (2 Ptr. 3, 8-12).*

Dar, înainte de toate, profețiile vorbesc și demonstrează preștiința și atotcunoaș-terea lui Dumnezeu. *De la început, Eu vestesc sfârșitul și mai dinainte, ceea ce are să se întâmple. Și zi: Planul Meu va dăinui și toată voia Mea o voi face! (Is. 46, 10). Sau. Cine este ca Mine să vină lângă Mine, să grăiască, să proorocească și să se măsoare cu Mine! Cine a vestit de la început viitorul? Ceea ce se va întâmpla, cine poate să le povestească? (Is. 44, 7); sau: Nu vă lăudați și cuvinte trufașe să nu iasă din gura voastră, căci Domnul este Dumnezeuul a toată cunoștința și lucrurile la Dânsul sunt cântărite (1 Regi 2, 3).*

Proorocirile au fost necesare pentru ca cei credincioși să nu fie tulburați de evenimentele pe care le trăiesc: *Acestea vi le-am spus ca să nu vă smintiți. Vă vor scoate pe voi din sinagogi; dar vine*

ceasul când tot cel ce vă va ucide să creadă că aduce închinare lui Dumnezeu. Și acestea le vor face, pentru că n-au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine. Iar acestea vi le-am spus ca să vă aduceți aminte de ele, când va veni ceasul lor, că Eu vi le-am spus. Și acestea nu vi le-am spus de la început, fiindcă eram cu voi (In 16, 1-4). Sau: Să nu vă clintiți degrabă cu mintea, nici să vă spăimântați – nici de vreun duh, nici de vreun cuvânt, nici de vreo scrisoare ca pornită de la noi, cum că ziua Domnului a și sosit. Să nu vă amăgească nimeni cu nici un chip; căci ziua Domnului nu va sosi până ce mai întâi nu va veni lepădarea de credință și nu se va da pe față omul nelegiurii, fiul pierzării. Potrivnicul, care se înalță mai presus de tot ce se numește Dumnezeu sau se cinstește cu închinare așa încât să se așeze el în templul lui Dumnezeu, dându-se pe sine drept dumnezeu. Nu vă aduceți aminte că, pe când eram încă la voi, vă spuneam aceste lucruri? (2 Tes. 2, 2-5).

Profețiile au stat la baza lucrării morale a credinciosului, influențându-i conduita, ajutând la lucrarea de desăvârșire personală. *Fiți, dar, și voi îndelung răbdători, întăriți inimile voastre, căci venirea Domnului s-a apropiat (Iacov 5, 8); Sfântul Apostol Petru îndeamnă: Iar sfârșitul tuturor s-a apropiat; fiți dar cu mintea întreagă și privegheați în rugăciune; dar mai presus de toate, țineți din răspuțeri la dragostea dintre voi, pentru că dragostea acoperă mulțime de păcate (I Ptr. 4, 7-8).*

Revelația fiind completă, rolul profeților se limitează la îndemnuri pe baza acestei Revelații, îndemnuri vrednice de atenția noastră: *Și avem cuvântul proorocesc mai întărit, la care bine faceți luând aminte, ca la o făclie ce strălucește în loc întunecos, până când va străluci ziua și Luceafărul va răsări în inimile voastre (2 Ptr. 1, 19). Sfântul Apostol Pavel îndeamnă neamul omenesc: Proorocirile să nu le disprețuiți (I Tes. 5, 20).*

Omilia I

Niciun rob nu îndură robia din cauza păcatelor sale. Cu adevărat, în vreme ce mulțimea, din cauza păcatului ei, a fost părăsită de Dumnezeu și, îndurând robia, a ajuns prizoniera lui Nabucodonosor; apoi, alungată din pământul sfânt, a fost deportată până în Babilon (Ier. 24, 1); cu toate acestea, puținii drepti care se aflau în rândurile poporului au îndurat robia nu pentru păcatul lor, ci pentru a-i împiedica pe cei păcătoși, copleșiți de jugul captivității, să fie lipsiți total de sprijin. Căci să ne imaginăm că, aceștia odată duși în Babilon, dreptii ar fi rămas pe vechiul teritoriu: atunci niciodată cei păcătoși nu ar mai fi avut parte de vreo alinare. În felul acesta Dumnezeu cel milostiv, binevoitor și prieten al oamenilor, Care îi pedepsește pe păcătoși, a hotărât să adauge și bunătatea vizitei Sale și să nu-i împovăreze peste măsură pe nenorociți cu o pedeapsă excesivă. Așa este Dumnezeu întotdeauna, îi face pe cei vinovați să sufere, dar ca un tată bun, El adaugă chinurilor multa Sa milostivire.

Vreți să recunoașteți adevărul cuvintelor noastre? Atunci uitați-vă la ceea ce s-a petrecut în Egipt, ca urmare a foametei. Dacă Dumnezeu ar fi vrut numai să-i pedepsească și să-i distrugă pe egipteni copleșiți de o foamete de șapte ani, El ar fi făcut cu siguranță ceea ce ar fi vrut; și nici Iosif nu ar fi coborât în Egipt, nici Faraon nu ar fi văzut în vis cele ce aveau să vină pe neașteptate asupra Egiptului, nici nu ar mai fi avut loc anunțul, făcut regelui de *mai-marele paharnic* (Fc. 41, 9), că în închisoare se afla un deținut capabil să interpreteze visul regelui. În realitate,

după cum vedem, Dumnezeu biciuiește ca un tată, și El cruță totuși nu doar pe Israel, dar și pe egipteni, oricât de străini I-ar fi fost, datorită propriei Sale bunătăți. Și este cunoscut de toți că fapta lui Dumnezeu Celui Bun se aplică și în ceea ce-i privește pe ei: când Iosif coboară în Egipt, când Faraon este avertizat prin vise, când mai marele paharnic îl numește pe interpretul viselor, când interpretul explică vedeniile și în felul acesta sunt puse în hambare recoltele la vremea abundenței, sărăcia foametei ce ar fi urmat este învinsă. Toate faptele acestea dovedesc inexistența mâniei excesive pe care ereticii I-o impută Creatorului. Am putea foarte bine să amintim mai multe povestiri pentru a dovedi ceea ce am spus; dar, de teamă să nu mă îndepărtez de subiect, scurtez expunerea. Căci subiectul este să explici cum poporul a fost dus în robie din cauza păcatelor sale.

Ca să nu ne treacă prin cap că păcătoșii aceștia lăsați din mână de Dumnezeu încetează a fi conduși de El, și că odată reduși la starea de robie, ei nu mai merită pronia Sa și îndurarea Sa, să examinăm cu mare grijă problema prezentă. Daniel nu a păcătuit, Anania, Azaria, Misael au fost fără de păcat; cu toate acestea, ei au devenit robi pentru ca ei să consoleze la fața locului poporul aflat în robie și pentru ca prin îndemnul cuvântului lor să-i aducă din nou la Ierusalim pe penitenții pedepsiți pentru un timp. Căci șaptezeci de ani înduraseră chinurile robiei, ca să poată reveni la casele lor, căci cuvântul sfânt al profeților înălțase spiritele chinuite. Dar în captivitate nu au fost numai acești patru profeți: și Iezechiel a fost unul dintre ei; și Zaharia, fiul lui Barahia, a predicat în vremea captivității, sub regele Darius (Zah. 1, 1). În afară de aceștia, aflăm că Agheu și alți profeți au profețit în aceleași condiții, ceea ce ne indică faptul că Dumnezeu nu doar îi pedepsește pe cei păcătoși, ci amestecă cu chinurile lor multa Sa milostivire.

Dacă vă îndoiiți, ascultați cuvintele acelor care suferă – chinurile: în taină, ele exprimă până în străfundul torturilor multa milostivire a lui Dumnezeu: *Ne vei hrăni pe noi cu pâine de lacrimi și ne vei adăpa cu lacrimi, cu măsură* (Ps. 79, 6). El nu zice mai

multe lacrimi: ci lacrimi cu măsură,¹⁶ căci îndurarea lui Dumnezeu este ponderată. Dacă nu ar fi fost de folos convertirii acelor care păcătuiesc să le fie impuse chinurile, niciodată milostivul și bunul Dumnezeu nu ar fi pedepsit crimele. Dar precum un tată plin de indulgență îl corectează pe fiul său ca să-l învețe, ca un învățător prevăzător, cu un aer sever, el îl împiedică pe ucenicul ștregar pentru ca, simțind că este iubit, să nu piară. Iată ce spune Solomon, cel mai înțelept dintre toți, despre corecțiile aplicate de Dumnezeu: *Fiul meu, nu disprețui certarea Domnului și nu simți scârbă pentru muștrările Lui. Căci Domnul ceartă pe cei pe care îi iubește și ca un părinte pedepsește pe feciorul care îi este drag* (Pilde 3, 11-12). Apostolul zice: *Răbdați spre înțelepțire, Dumnezeu Se poartă cu voi ca față de și cu fiii. Căci care fiul pe care tatăl său nu-l pedepsește atunci când a greșit? La care face acest adaos admirabil: care este cu adevărat fiul pe care tatăl său nu-l corectează? Iar dacă sunteți fără de certare, de care toți au parte, atunci sunteți fii nelegitimi, și nu fii adevărați* (Evr. 12, 7-8).

Dar poate exista cineva, șocat chiar și de numele de mânie, ca să facă din acesta să-L ucidă pe Dumnezeu. Noi îi vom răspunde că mânia lui Dumnezeu este mai puțin o mânie, cât mai mult o metodă indispensabilă.¹⁷ Ascultă care este lucrarea mâniei lui Dumnezeu: aceasta dezmeticește, corectează, îndreaptă: Doamne

¹⁶ Text capital al pedagogiei divine. Argumentația se bazează pe noțiunea biblică de educație, care înseamnă de fapt: instrucție prin corecție (Iov 5, 17; Este vorba despre o corecție ce presupune manifestarea paternității lui Dumnezeu, așa cum este ea înțeleasă de înțelepți (Iov 5, 17-18; Ps. 119, 67-71 și profeții Amos 4, 6-11, Osea 5, 14-15, Ier. 2, 26-37). De pildă, Iov 5, 17: *Fericit este omul pe care Dumnezeu îl muștră! Și să nu disprețuiești certarea Celui Atotputernic*. Dovada este aici privită ca o corecție și presupune și deci face cunoscută paternitatea lui Dumnezeu (Evr. 12, 7)

¹⁷ Multe lucruri au fost spuse despre expresiile cu sens figurat și antropomorfismele Bibliei, ca și despre comentariile patristice și despre autorii care le prezintă operele. Aici avem o indicație și o reluare și o chemare înapoi. Pe de o parte, se face trimitere la un studiu scurt care, plecând de la Omilia la Ieremia 19, 15 și 20, 1-4, asociază teoria platoniană a „minciunii folositoare” cu doctrina origeniană a „înșelătoriei divine”: *M-ai înșelat, Doamne* (Ier. 20, 7).

în mânia Ta nu mă pedepsi, în furia Ta nu mă îndrepta.¹⁸ Cel care spune aceasta știe că furia lui Dumnezeu nu este fără de folos sănătății, că se aplică pentru a-i tămădui pe cei bolnavi, să-i schimbe în bine pe cei care au uitat să asculte cuvântul Său. Și se roagă fără încetare aici să nu fie îndreptat prin asemenea remedii, să nu recapete cu un tratament rușinos sănătatea de altădată. Este ca și cum un sclav, printre loviturile de bici, s-ar ruga stăpânului său, promițându-i că-i va asculta poruncile și spunând: Stăpâne, în mânia ta nu mă pedepsi, în furia ta nu mă îndrepta. Tot ce este de la Dumnezeu este bun și merităm să fim îndreptați. Ascultă ce spune: *Îi voi pedepsi precum s-a dat de știre în obștea lor* (Os. 7, 12). Am aflat în ce constă amărăciunea profundă spre a ne îndrepta. În blestemele Leviticului, se mai spune: *Dacă nici după aceasta nu Mă veți asculta și veți păși împotriva Mea, atunci și Eu cu mânie voi veni asupra voastră și vă voi pedepsi înșeptit pentru păcatele voastre* (Lev. 26, 27-28). Tot ce de la Dumnezeu pare amar folosește instrucției și remediilor. Dumnezeu este medic,¹⁹ Dumnezeu este tată, este stăpân, și El este un stăpân nu sever, ci blând.

Întoarce-te la cei care fuseseră pedepsiți după cuvintele Scripturilor. Compară Scripturile cu Scripturile, pentru ca Apostolul să te învețe și pe tine, și vei vedea că este multă blândețe acolo unde se vedea multă amărăciune. Este scris la profet: „El nu pedepsește cu asprime de două ori aceeași greșală în judecata Sa” (Naum 1, 9). El a pedepsit o dată în judecata prin potop, a pedepsit o dată prin judecarea împotriva Sodomei și Gomorei (Fc. 7, 10), a pedepsit o dată în judecarea Sa împotriva Egiptului și a șase sute de mii de israeliți (Ieș. 12, 37). Să nu-ți imaginezi că această pedepsire a fost o greutate doar pentru cei păcătoși, ca și cum, după moarte și chinuri, ei trebuiau ca din nou să fie primiți cu

¹⁸ Textul nostru diferă de textul ebraic: a se vedea ezitățile din textul Bibliei de la Ierusalim și ale textului Vulgatei.

¹⁹ Pentru o imagine a lui Hristos ca medic al trupurilor și al sufletelor, a se vedea: Origen, *Omilii la Levitic* 8, 1, 1-37.

chinuri; au fost pedepsiți în prezent, ca să nu fie fără întrerupere în viitor.²⁰ Vezi săracul din Evanghelia: este copleșit de mizerie și murdărie și apoi, în sânul lui Avraam, se odihnește. Și-a primit cele rele în timpul vieții (Lc. 16, 25). De unde știi tu dacă cei care au fost omorâți în potop și le-au primit pe cele rele în timpul vieții? De unde știi dacă da sau nu pentru Sodoma și Gomora greșelile lor au fost îndreptate în timpul vieții? Ascultă mărturia Scripturilor: vrei să cunoști mărturia Vechiului Testament, vrei să îți se explice mărturia celui Nou? *Surpările tale, Sodoma, și fiicele ei, se vor întoarce la starea lor de mai înainte* (Iez. 16, 55). Te mai îndoiești că Dumnezeu este bun atunci când pedepsește Sodoma? „Ar fi cu mult mai tolerabil pentru pământul Sodomei și al Gomorei în ziua judecării lor, zice Domnul în mila Sa pentru Sodoma. Dumnezeu este bun, Dumnezeu este milostiv”. Cu adevărat, *El face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni; cu adevărat, El trimite ploaie peste cei dreپți și peste cei nedreپți* (Mt. 5, 45). Nu doar soarele pe care îl vedem cu ochii, dar și soarele acela care este perceptibil cu ochii minții. Eu am fost rău și au venit asupra mea ploaia dreptății.²¹ Bunătatea lui Dumnezeu există și acolo unde judecata Sa este amară.

Profetul se afla în robie: [...] *când mă aflam între robi* (Iez. 1, 1). Ia aminte la ce vede ca să nu simtă suferințele robiei. Jos vede lucrările; dar sus, ridicând ochii, vede că i s-au deschis cerurile (Iez. 1, 1); el deosebește realitățile cerești ce i se descoperă, vede ceva *ce seamănă cu slava lui Dumnezeu*,²² vede *patru fiare, a căror înfățișare seamănă cu chipul omenesc* (Iez. 2, 2)²³, materiale despre care se poate vorbi mult și într-o interpretare dificilă. El îl deosebește

²⁰ Dacă am săvârșit o faptă ce merită o pedeapsă, suntem pedepsiți așa încât să ne plătim pedeapsa din viața aceasta, iar apoi să gustăm repaosul din sânul lui Avraam (Ieș. 20, 5-6).

²¹ Soarele privește culturile [...]; în același fel. Dumnezeu Se uită la recolta sufletului nostru și ne luminează cu razele Logosului Său (*Omilii la Levitic* 16, 7, 50 și urm.).

²² Niște vedenii dumnezeiești (Iez. 1, 1) în Biblie.

²³ A auzit glasul Unuia (Iez. 2, 1).